

соціологічних, психологічних, педагогічних, культурологічних та інформаційно-технологічних аспектів соціалізації. Обґрунтовано роль читання як соціокультурного феномену, що сприяє розвитку когнітивної активності, підтримці емоційного стану та формуванню соціальних зв'язків.

Проаналізовано вплив читання на процес соціалізації людей похилого віку, зокрема через такі форми, як бібліотерапія, читацькі клуби та онлайн-комунікація. Визначено, що читання виступає ефективним інструментом подолання соціальної ізоляції та сприяє активному залученню осіб похилого віку до соціокультурного простору. Зроблено висновок, що використання міждисциплінарного підходу дозволяє підвищити ефективність соціальної роботи та освітніх практик, спрямованих на покращення якості життя людей похилого віку.

Ключові слова: міждисциплінарність, соціалізація, люди похилого віку, читання, соціокультурний феномен, когнітивна активність, бібліотерапія, соціальна інтеграція, активне старіння, інформаційні технології.

Дата надходження статті до видання: 20.04.2026 р.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.05.2026 р.

Дата публікації: 29.05.2026 р.

УДК 364-57-053.6-058.64

DOI 10.31865/2077-1827.2(110)2026.361722

SOCIO-PEDAGOGICAL PREVENTION OF ADOLESCENTS AT RISK IN CENTERS OF SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL REHABILITATION

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ПІДЛІТКІВ ГРУПИ РИЗИКУ В ЦЕНТРАХ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Наталія Коношенко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: konoshenko.natalia77@gmail.com
ORCID 0000-0002-7637-8523
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Natalia Konoshenko

PhD. in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: konoshenko.natalia77@gmail.com
ORCID 0000-0002-7637-8523
SHEI "Donbas State Pedagogical University", Ukraine

Сергій Коношенко

доктор педагогічних наук, професор,
E-mail: konoshenko.sergey777@gmail.com
ORCID 0000-0001-7727-2897
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Sergii Konoshenko

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
E-mail: konoshenko.sergey777@gmail.com
ORCID 0000-0001-7727-2897
SHEI "Donbas State Pedagogical University", Ukraine

© Наталія Коношенко, Сергій Коношенко, Інна Трубник, 2026

Інна Трубник

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: innatrubnik@gmail.com
ORCID 0000-0001-6076-430X
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Inna Trubnyk

PhD. in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: innatrubnik@gmail.com
ORCID 0000-0001-6076-430X
SHEI "Donbas State Pedagogical
University", Ukraine

ABSTRACT

The article is devoted to the problem of socio-pedagogical prevention of teenagers at risk in social-psychological rehabilitation centers. It is substantiated that children and adolescents of risk groups often become objects of physical, psycho-emotional, sexual and other types of violence - physical punishments and beatings; neglecting their vital needs in food, clothing, medical services, etc. The most vivid and typical manifestations of the behavior of risk-group minors are highlighted: low level of general development, inadequacy of behavior, unpredictability of actions, aggressiveness, bitterness towards other children and adults, inability to obey requirements, selfishness, consumerist attitude towards life or others, lack of motivation to work, cruelty.

Socio-pedagogical prevention of adolescents at risk in centers of social-psychological rehabilitation is defined as a set of educational measures aimed at preventing negative phenomena in the social environment, the immediate environment, and the family, which influence the formation of deviant behavior in children and adolescents. The main directions of socio-pedagogical prevention are highlighted: creation of favorable conditions for the development of the adolescent's personality (physical, social, spiritual, moral, intellectual); providing a teenager with comprehensive assistance in self-development and self-realization in the process of perceiving the world and adapting to it; protection of the teenager in his living space. The expediency of using the following methods of socio-pedagogical prevention of adolescents at risk in social-psychological rehabilitation centers is substantiated: reliance on the positive in the adolescent; setting before the teenager an exciting perspective, taking a switch to an interesting, attractive business; taking a careful, attentive attitude towards the teenager; the reception of strengthening faith in oneself and one's strengths; acceptance of trust; taking a strong pedagogical influence on the psyche of a teenager, etc. It is argued that the socio-pedagogical prevention of at-risk adolescents in the conditions of the social-psychological rehabilitation center should be based on constant support, stimulation of positive behavior of adolescents and the minimization of preventive and punitive measures.

Key words: *adolescent, risk group, socio-pedagogical prevention, social-psychological rehabilitation center.*

Актуальність теми. В умовах трансформації сучасного суспільства виникла низка проблем, що викликають серйозне занепокоєння школи, сім'ї, правоохоронних органів, соціальних установ та широкої громадськості. Це зниження народжуваності, розпад сімей, алкоголізм та наркоманія серед підлітків, зростання кількості бездоглядних дітей, дітей-сиріт, дитяча злочинність та падіння моральності. Найбільш незахищеними у соціальному плані виявилися діти так званої «групи ризику» - діти, які через різні обставини

опинилися у важкій життєвій ситуації і не можуть подолати ці обставини самостійно або за допомогою сім'ї.

Найважливіші інститути соціалізації дитини, як сім'я та школа, а також існуючі інститути державної системи профілактики бездоглядності та правопорушень неповнолітніх найчастіше діють розрізнено та малоефективно. Тільки в останні роки стала усвідомлюватися необхідність у створенні спеціалізованих реабілітаційних установ для дітей та підлітків, які опинилися у важкій життєвій ситуації та потребують особливої турботи та підтримки держави. З цією метою у системі соціального захисту населення створено мережу спеціалізованих установ – центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей. Вихованцями цих установ є переважно діти та підлітки групи ризику. Аналіз проведених досліджень та практика роботи з підлітками групи ризику показали, що внаслідок важкої соціальної дезадаптації у підлітків групи ризику виявляються порушення психічних та фізичних функцій особистості, що перешкоджають здійсненню провідних видів діяльності: трудової, навчально-пізнавальної, ігрової, спілкування. Наведені факти зумовили необхідність комплексного підходу до організації процесу реабілітації підлітків групи ризику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз філософської, соціально-педагогічної, психологічної, медичної літератури засвідчив, що в працях науковців розглянуто фундаментальні положення теорії девіантної поведінки (Н. Максимова, В. Оржеховська та ін.); психологічні основи організації реабілітаційного процесу та особливості дітей різного віку (І. Бех, Г. Костюк, І. Мисула та ін.); форми, методи й засоби профілактики відхилень у поведінці учнів (Н. Агетик, Н. Квітковська, Н. Литвинова, С. Немченко, Л. Просандаєва та ін.); реабілітаційна робота з різними категоріями населення (С. Єрмаков, Л. Куторжевська, В. Оверчук, В. Шпак та ін.); організація діяльності в реабілітаційних центрах різного типу (С. Коношенко, В. Ляшенко, В. Нечипоренко та ін.); підготовка соціальних педагогів до здійснення реабілітаційної роботи з дітьми та молоддю (Л. Міщик, І. Пінчук та ін.). Разом із тим, незважаючи на існування теоретичних розробок щодо виховання та навчання дітей та підлітків, сучасних теоретичних досліджень з проблеми профілактики підлітків групи ризику в центрах соціально-психологічної реабілітації є недостатньо.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування напрямів, форм і прийомів соціально-педагогічної профілактики підлітків групи ризику в центрах соціально-психологічної реабілітації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Аналіз результатів вивчення соціального статусу вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дозволяє зробити висновок, що найбільший відсоток від числа всіх дітей та підлітків, прийнятих до центрів, становлять діти та підлітки групи ризику. Діти «групи ризику» – це діти, які залишилися без піклування батьків; діти-інваліди; діти, які мають недоліки в психічному та (або) фізичному розвитку; діти - жертви збройних та міжнаціональних конфліктів, екологічних і технічних катастроф, стихійних лих; діти із сімей біженців та вимушених переселенців; діти, які опинилися в екстремальних умовах; діти – жертви насильства; діти, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі у виховних колоніях; діти, які

перебувають у спеціальних навчально-виховних закладах; діти з малозабезпечених сімей; діти з відхиленнями у поведінці; діти, життєдіяльність яких об'єктивно порушена внаслідок обставин, що склалися, і які не можуть подолати ці обставини самостійно або за допомогою сім'ї (Місула, 2020).

У соціально-педагогічній практиці означена група визначається як категорія дітей, які в силу певних обставин свого життя більше інших категорій схильна до негативних зовнішніх впливів із боку суспільства та його кримінальних елементів, що стали причиною дезадаптації неповнолітніх.

Діти та підлітки групи ризику нерідко стають об'єктами фізичного, психоемоційного, сексуального та інших видів насильства – фізичних покарань та побоїв; нехтування їх життєвими потребами в їжі, одязі, медичних послугах тощо. (Коношенко Н., Коношенко С., Трубник І., 2019). Порушення психічних та фізичних функцій особистості підлітків групи ризику породжуються багатьма чинниками: соціальними, психолого-педагогічними, біологічними. Зазначені фактори зумовлюють широкий спектр порушень у розвитку дитини в залежності від її індивідуальних та вікових особливостей. Таким чином, порушується рівновага між середовищем та дитиною, причому у багатьох випадках дитина через ці порушення не може пристосуватися до вимог середовища, іншими словами, настає соціальна дезадаптація дитини.

На основі анкетування та спостережень нами було здійснено оцінку основних проявів особистості підлітків групи ризику. Виділяємо найбільш яскраві та типові прояви: низький рівень загального розвитку, неадекватність поведінки, непередбачуваність вчинків, агресивність, озлобленість по відношенню до інших дітей та дорослих, невміння підкорятися вимогам, егоїзм, споживче ставлення до життя або оточуючим, відсутність мотивації до трудової діяльності, жорстокість.

Зазначені прояви особистості підлітків групи ризику актуалізують проблему соціально-педагогічної профілактики, оскільки включення до соціально позитивної діяльності як зумовлює відновлення порушених психічних і фізичних функцій особистості, так і забезпечує набуття підлітком соціального досвіду, його подальшу самореалізацію. Під соціально-педагогічною профілактикою підлітків групи ризику у центрах соціально-психологічної реабілітації ми розуміємо комплекс виховних заходів, спрямованих на попередження негативних явищ у соціальному середовищі, найближчому оточенні, сім'ї, що впливають формування девіантної поведінки в дітей і підлітків.

Слідом за М. Литвиною вважаємо, що ефективність засобів та прийомів впливу в роботі з підлітками групи ризику визначається їх впливом на розвиток позитивних та руйнування негативних якостей особистості, на формування ставлення до навколишньої соціальної дійсності. Кожен прийом педагогічного впливу має характерні особливості. Вони виникають із своєрідного поєднання двох елементів: а) особливостей педагогічної ситуації, яка створюється; б) змісту тих почуттів, які народжуються у підлітка у новій педагогічній ситуації та стають основою виникнення нових думок, нових мотивів поведінки та подолання власних недоліків (Литвинова, 2014).

У своїй практиці ми вважаємо за доцільне використовувати наступні прийоми впливу:

- опора на позитивне в підлітку, помітити в ньому позитивні риси, пробудити

добрі паростки і дати можливість їм розвинутися і зміцніти, завдяки чому з'являються нові почуття, інтереси та устремління дитини;

– постановка перед підлітком захоплюючої перспективи, в результаті якої він спрямовується до певної радісної події, долаючи труднощі на шляху до досягнення наміченої мети;

– прийом перемикання на цікаву, привабливу справу, в процесі якої вдається подолати негативне в поведінці, формувати позитивні якості характеру;

– прийом дбайливого, уважного ставлення до підлітка, що неодмінно викликає в нього почуття подяки та задоволенні за турботу про нього, почуття поваги до вихователя, вимоги якого він намагається виконувати;

– прийом зміцнення віри у себе та свої сили;

– прийом довіри, коли підлітку доручають важливу, цікаву і водночас несподівану йому справу. З великою напругою сил, з бажанням він виконує це доручення, вправляючись одночасно у правильній поведінці;

– прийом сильного педагогічного впливу на психіку підлітка, у результаті якого зникають негативні прояви у поведінці, народжуються позитивні ініціативи. Зазвичай як такий прийом виступає педагогічний метод «вибуху». Його застосування доцільно у випадку, коли звичайні прийоми не надають позитивного впливу. Як правило, цей прийом використовується в перевихованні підлітків, які мають значний ступінь педагогічної занедбаності.

Спираючись на доробок українських дослідників у галузі соціальної роботи, виділяємо основні шляхи соціально-педагогічної профілактики:

– створення сприятливих умов для розвитку особистості підлітка (фізичного, соціального, духовно-морального, інтелектуального);

– надання підлітку комплексної допомоги в саморозвитку та самореалізації в процесі сприйняття світу та адаптації в ньому;

– захист підлітка у його життєвому просторі (Оверчук, 2019).

– На наш погляд, соціально-педагогічну профілактику слід починати з постановки цілей та завдань, які необхідно вирішити фахівцю реабілітаційної установи:

– сформувати у підлітка групи ризику навички спілкування, які з якоїсь причини у нього відсутні;

– надати допомогу підлітку в адаптації до нового середовища;

– допомогти вчителю та підлітку (підлітку та батькам, батькам та вчителю) зрозуміти один одного та ін.

Ціль, у свою чергу, визначає зміст діяльності соціального педагога, психолога та інших фахівців, методи її реалізації та форми організації у взаємодії з вихованцями, які взаємопов'язані між собою.

У контексті нашого дослідження цінними видаються виділені М.Литвиною форми організації профілактичної допомоги:

– комплексні консультації фахівців для підлітків групи ризику та їхніх батьків, які проводяться на підставі даних соціально-психологічної, психолого-педагогічної та медичної діагностики як окремих учнів, так і класу в цілому;

– оздоровлення психосоціального середовища розвитку підлітків групи ризику;

– просвітницька діяльність у питаннях навчання та виховання, специфіки

соматичного і психічного розвитку підлітків групи ризику, спрямована на підвищення рівня компетентності дорослих, які взаємодіють із підлітком;

– попередження психологічних навантажень у процесі навчання, що надають негативний вплив на психіку підлітка групи ризику;

– проведення соціального загартовування підлітків групи ризику з метою підготовки їх до стресових ситуацій, їх навчання раціональним способам зняття психо-емоційного напруження в проблемних ситуаціях;

– психолого-педагогічне вивчення та відстеження підлітків групи ризику протягом усього періоду їх перебування в реабілітаційній установі, своєчасне виявлення стану учнів, нервово-психічних та психосоматичних порушень;

– організація психолого-педагогічних консилиумів з метою аналізу поведінки та розвитку підлітків групи ризику, умов для більш повного розкриття їх можливостей;

– спільні семінари, тренінги для підлітків групи ризику та їхніх батьків, присвячені проблемам девіантної поведінки (Литвинова, 2014).

До вищевикладених вважаємо за необхідне додати ще такі форми соціально-педагогічної профілактики: діагностика дитячо-батьківських відносин та виявлення причин девіантної поведінки підлітків; інформування учнів та їхніх батьків про ті види допомоги, які можуть отримати підлітки та їхні батьки в реабілітаційних установах, та поза ними; проведення психолого-педагогічних практикумів з підлітками групи ризику, де обговорюються питання відхилення у поведінці, їх причини, шляхи подолання та способи корекції; розробка програм індивідуальної корекційної роботи з підлітками групи ризику на рівні реабілітаційного центру та сім'ї.

При цьому, слідом за В. Кириленком, провідним методом соціально-педагогічної роботи з вихованцями групи ризику вважаємо створення ситуації успіху та зменшення емоційної значущості конфлікту (Кириленко, 2020).

Серед напрямів соціально-педагогічної профілактики підлітків групи ризику в умовах центру соціально-психологічної реабілітації виділяємо такі:

– організація соціально-педагогічного контролю за умовами виховання та поведінки підлітка;

– соціально-педагогічна підтримка підлітків, які зазнають труднощів через несприятливу обстановку в сім'ї;

– допомога в подоланні внутрішнього особистісного конфлікту, пов'язаного з проблемами в середовищі проживання підлітка;

– попередження та корекція всіляких відхилень у поведінці, коли соціальна непристосованість підлітка вимагає використання певних санкцій до нього самого або до осіб, зайнятих його вихованням;

– координація відносин підлітка з класним колективом.

На завершення зазначимо, що визначаючи способи практичного здійснення соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки підлітків групи ризику, не можна, говорити про «певний раз і назавжди» набір форм, дій, прийомів та умов. Необхідно враховувати, що допомога підліткам, які мають порушення соціального розвитку, – це не вузько спеціалізована діяльність, а широкий спектр форм і методів допомоги, необхідний як самим підліткам, так і їхнім сім'ям.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, соціально-педагогічна профілактика підлітків групи ризику в умовах центру соціально-психологічної реабілітації передбачає виявлення неблагополуччя в системі відносин підлітка з батьками, дорослими й однолітками; коригування педагогічних позицій вчителів, батьків; сприяння вирішенню конфліктів, що несприятливо позначаються на соціальному розвитку підлітка. Ми глибоко переконані в тому, що соціально-педагогічна профілактика підлітків групи ризику в умовах центру соціально-психологічної реабілітації має бути побудована на постійній підтримці та стимулюванні позитивної поведінки підлітків та зведенні до мінімуму запобіжно-каральних заходів. Перспективою подальших розвідок у цьому напрямі ми вбачаємо розробку психолого-педагогічних умов успішної соціально-педагогічної профілактики підлітків групи ризику в центрах соціально-психологічної реабілітації.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Кириленко В.Г. Консультативні практики в соціальній роботі : навч.-метод. посіб. Київ : Університет «Україна», 2020. 357 с.

Коношенко С. В., Коношенко Н. А., Кіс І. О. Соціально-педагогічна робота з дезадаптованими підлітками по зменшенню поведінкових девіацій / *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2019. № 1 (324). С. 90 – 99. DOI : [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1\(324\)-1-90-98](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1(324)-1-90-98)

Литвинова Н.А. Соціально-педагогічна профілактика вживання наркотичних речовин підлітками групи ризику : дис. ... канд.пед.н. : 13.00.05 / Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Луганськ, 2014. 186с.

Максимова Н. Ю. Соціально-психологічний аспект профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді. Київ : ВПУ «Київський університет», 2019. 200 с.

Медична та соціальна реабілітація : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Ігор Романович Мисула (заг.ред.), Людмила Олексіївна Вакуленко (заг.ред.), Швед Микола Іванович та ін. Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. 402 с.

Оверчук В.А. Соціальна політика в контексті реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю : [монографія]. Вінниця : Кушнір Ю.В., 2019. 298 с.

REFERENCES

Kyrylenko, V.H. (2020). *Konsul'tatyvni praktyky v sotsial'niy roboti : navch.-metod. posib* [Consultative practices in social work]. Kyiv : Universytet «Ukrayina», 357 s. [in Ukrainian].

Konoshenko, S. V., Konoshenko, N. A., Kis, I. O. (2019). *Sotsial'no-pedahohichna robota z dezadaptovanyu pidlitkamy po zmeshennyu povedinkovykh devyatsiy* [Socio-pedagogical work with maladapted teenagers to reduce behavioral deviations] / *Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. № 1 (324). S. 90 – 99. DOI : [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1\(324\)-1-90-98](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1(324)-1-90-98) [in Ukrainian].

Lytvynova, N.A. (2014). *Sotsial'no-pedahohichna profilaktyka vzhyvannya narkotychnykh rehovyn pidlitkamy hrupy ryzyku* [Socio-pedagogical prevention of

the use of narcotic substances by teenagers at risk] : dys. ... kand.ped.n. : 13.00.05 / Derzhavnyy zaklad «Luhans'kyu natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka», Luhans'k, 186s. [in Ukrainian].

Maksymova, N. Yu. (2019). Sotsial'no-psykholohichnyy aspekt profilaktyky adyktivnoyi povedinky pidlitkiv ta molodi [Socio-psychological aspect of prevention of addictive behavior of teenagers and young people]. Kyiv : VPU «Kyivs'kyu universytet», 200 s. [in Ukrainian].

Medychna ta sotsial'na reabilitatsiya [Medical and social rehabilitation] (2020). navch. posib. dlya stud. vyshch. med. navch. zakl. / Ihor Romanovych Mysula (zah.red.), Lyudmyla Oleksiyivna Vakulenko (zah.red.), Shved Mykola Ivanovych ta in. Ternopil' : TDMU «Ukrmedknyha», 402 s. [in Ukrainian].

Overchuk, V.A. (2019). Sotsial'na polityka v konteksti reabilitatsiyi ta pratsevlashtuvannya osib z invalidnistyu [Social policy in the context of rehabilitation and employment of persons with disabilities] : [monohrafiya]. Vinnytsya : Kushnir Yu. V., 298 s. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена проблемі соціально-педагогічної профілактики підлітків групи ризику в центрах соціально-психологічної реабілітації. Обґрунтовано, що діти та підлітки групи ризику нерідко стають об'єктами фізичного, психоемоційного, сексуального та інших видів насильства – фізичних покарань та побойів; нехтування їх життєвими потребами в їжі, одязі, медичних послугах тощо. Виділено найбільш яскраві та типові прояви поведінки неповнолітніх групи ризику: низький рівень загального розвитку, неадекватність поведінки, непередбачуваність вчинків, агресивність, озлобленість по відношенню до інших дітей та дорослих, невміння підкорятися вимогам, егоїзм, споживче ставлення до життя або оточуючим, відсутність мотивації до трудової діяльності, жорстокість.

Соціально-педагогічну профілактику підлітків групи ризику у центрах соціально-психологічної реабілітації визначено як комплекс виховних заходів, спрямованих на попередження негативних явищ у соціальному середовищі, найближчому оточенні, сім'ї, що впливають на формування девіантної поведінки в дітей і підлітків. Виокремлено основні напрямки соціально-педагогічної профілактики: створення сприятливих умов для розвитку особистості підлітка (фізичного, соціального, духовно-морального, інтелектуального); надання підлітку комплексної допомоги в саморозвитку та самореалізації в процесі сприйняття світу та адаптації в ньому; захист підлітка у його життєвому просторі.

Обґрунтовано доцільність застосування таких прийомів соціально-педагогічної профілактики підлітків групи ризику у центрах соціально-психологічної реабілітації: опора на позитивне в підлітку; постановка перед підлітком захоплюючої перспективи, прийом перемикання на цікаву, привабливу справу; прийом дбайливого, уважного ставлення до підлітка; прийом зміцнення віри у себе та свої сили; прийом довіри; прийом сильного педагогічного впливу на психіку підлітка тощо. Аргументовано, що соціально-педагогічна профілактика підлітків групи ризику в умовах центру соціально-психологічної реабілітації має бути побудована на постійній підтримці, стимулюванні позитивної поведінки підлітків та зведенні до мінімуму запобіжно-каральних заходів.

Ключові слова: підліток, група ризику, соціально-педагогічна профілактика, центр соціально-психологічної реабілітації.

Дата надходження статті до видання: 20.03.2026 р.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026 р.

Дата публікації: 29.05.2026 р.